

Nr 11

Utlåtande i anledning av väckta motioner om utrustning av bil med förbandslåda.

I de likalydande, till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionerna I: 666 av herr *Isacson m. fl.* och II: 844 av herr *Nilsson* i Agnäs hemställes, att första-hjälputrustning i form av enkel förbandslåda med nödvändiga instruktioner skall ingå som obligatorisk utrustning i alla bilar.

I motionerna anföres, att det stora antalet personer som årligen skadas i trafiken gör det angeläget att, samtidigt som olycksförebyggande och personskadeförebyggande åtgärder utvecklas, man även vidtager åtgärder för att bättre kunna omhänderta dem som ändå skadas i trafiken. Totalantalet skadade utgör f. n. minst 25 000 per år. Av dessa har mellan 15 000 och 20 000 så svåra skador att de kräver omedelbar inläggning och vård på sjukhus. Trafikolycksfallsskadorna utgör av naturliga skäl de svåraste olycksfallsskador, som sjukhusen har att omhänderta, varför det är av särskild vikt att allt göres som rimligen kan göras för att dessa personer skall vara i så gott skick som möjligt vid ankomsten till sjukhuset.

En glädjande upprustning av ambulansorganisationen sker f. n. både utrustningsmässigt och genom förbättrad utbildning av personalen. Trots allt detta får man dock räkna med att de skadade under det första skedet efter olyckan vanligen endast kan få hjälp av den vägfärande allmänheten eller de närmast vägen boende.

Från flera håll har framhållits att åtgärder, vidtagna under de första 15 till 30 minuterna efter skadan, är av utomordentlig betydelse för de skadade och speciellt vid skallskador. Även enkla åtgärder med enkla medel kan i detta skede få stor betydelse för flertalet skadade och verka livsräddande för hundratalet av de primärt medvetlösa. Å andra sidan kan åtgärder som vidtages i välmening, men utan tillräckliga insikter, verka i negativ riktning. Det är av vikt att det finns lättfattliga instruktioner som endast upptar ett fåtal klara och enkla regler. Möjligen kan det vara praktiskt att instruktionen finns tryckt på första förbandets ytteromslag.

Läkar- och motororganisationer bedriver tillsammans med NTF och Röda korset frivilliga 6-timmars utbildningskurser för allmänheten, s. k. ABC-kurser. Lämpligt informationsmaterial och förslag till lämplig utrustning att medföras i bilen har därvid framlagts.

Motionärerna anför, att denna första-hjälputbildning, som är tillämpbar

Bihang till riksdagens protokoll 1967. 11 saml. Nr 11

även för andra olycksfall på arbetsplatser och i hemmen, borde vara obligatorisk i grundskoleundervisningen, körskolorna och militärutbildningen, och att den utrustning som rekommenderas i form av en kortfattad instruktion och en förbandslåda borde vara obligatorisk i första hand för alla fordon som yrkesmässigt framföres i trafiken och i andra hand för alla bilar. Härigenom skulle det bli möjligt att i många fall förebygga en onödig försämring av tillståndet för trafikens olycksoffer innan dessa nås av professionell hjälp och vård. Sannolikt skulle detta också verka som en påminnelse om riskerna i trafiken och nödvändigheten att uppträda med ansvar och omdöme.

Utskottet

I sitt utlåtande nr 51/1966 i anledning av motioner angående viss instruktion för åtgärder vid trafikolyckor har utskottet framhållit att det är angeläget att kunskaper om vad som bör göras för att lämna första hjälp vid trafikolyckor når så många som möjligt. Man bör härvid söka sig fram på olika vägar — propaganda genom massmedia, inslag i skolundervisningen och i förarutbildningen eller annan upplysning direkt till bilförarna. Utskottet har även uttalat att det är en viktig uppgift inte endast för det allmänna utan även för många enskilda organisationer att verka för en ökad spridning av kunskaper i förevarande ämne och har även framhållit att tanken på en kortfattad instruktion som skall var lätt tillgänglig i alla bilar är värd att pröva.

Med bifall till utskottets hemställan har riksdagen i skrivelse den 15 november 1966 till Kungl. Maj:t givit till känna vad utskottet anfört. Det kan således förutsättas att Kungl. Maj:t ägnar uppmärksamhet åt frågan om åtgärder från statens sida rörande instruktioner för förfarandet vid trafikolycksfall.

Utskottet vill i anledning av vad motionärerna anfört härutöver nämna, att skolöverstyrelsen vid pågående översyn av läroplaner för grundskolan bl. a. torde eftersträva en fastare utformning av undervisningen i olycksfallsvård. Vidare bör uppmärksammas, att i militärutbildningen ingår en s. k. samaritkurs, som ger kunskaper om åtgärder vid olika typer av skador, bl. a. sådana som uppträder vid trafikolycksfall. I proposition till årets riksdag angående inrättande av statens trafiksäkerhetsverk m. m. har föredragande departementschefen framhållit, att förarutbildningen även bör omfatta undervisning i första hjälp vid trafikolycksfall. Dylika frågor torde alltså komma att beaktas vid tillsyn och kontroll av trafikskoleverksamheten och förarprov.

Som motionärerna framhållit bedriver enskilda organisationer utbildningskurser för allmänheten. Utskottet har inhämtat, att årligen omkring 50 000 personer deltar i de s. k. ABC-kurserna. Förslag till innehåll i bil-

förbandslåda har även utarbetats. Det synes dock ligga i sakens natur, att en sådan utrustning, avsedd för allmänt bruk bland bilförare, får betydelse främst vid mindre skador. Utskottet finner det vara av värde, att utrustning av detta slag vinner spridning på frivillig väg, men ser icke skäl att förorda att den genom författningsbestämmelse skulle göras obligatorisk.

Med åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I: 666 och II: 844 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 14 mars 1967

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sörlin, Hellebladh, Eric Gustaf Peterson, Hedlund, Yngve Persson, fru Elvy Olsson*, herrar Helge Karlsson, Wååg*, fru Hamrin-Thorell och herr Blomquist*;

från andra kammaren: fru Eriksson i Stockholm, fru Jäderberg, herrar Hamrin i Kalmar, Dickson, Haglund, Rimås, Wikner, Larsson i Borrby, Nilsson i Bästekille, Rask, Johansson i Växjö och Hugosson.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.